

به همت واحد فضای سبز ناحیه یک اجرا شد
پاکسازی علف‌های هرز معابر

واحد فضای سبز ناحیه یک با هدف بهبود منظر شهری اقدام به پاکسازی علف‌های هرز بعضی از معابر این ناحیه کرد. به گزارش خبرنگار همشهری محله، شهردار ناحیه یک با اعلام این خبر گفت: «واحد فضای سبز ناحیه علف‌های هرز و فضای سبز خشک خیابان دهم سعادت‌آباد و

ورودی و خروجی بزرگراه نیایش را جمع‌آوری کرد.» «علیرضا جعفری» درباره دیگر فعالیت‌های اداره خدمات شهری این ناحیه گفت: «با توجه به فرا رسیدن فصل گرما و ضرورت نظافت مکان‌های عمومی، سرویس‌های بهداشتی بوستان‌های ناحیه شست‌وشو و گندزدایی شد.»

جست‌وجوی تاریخ در یکی از محله‌های قدیمی منطقه

نازم به ری و آب و هوای طرشت ما

امیر جواهری

قسمت دوم

داستان تاریخی محله طرشت را از دوران زردتشتیان دنبال کردیم و با گذر از محل سکونت تازه مسلمانان و نخسین پایگاه نشر اسلام، اتفاقات این محله را در قرن‌های ششم، دهم و یازدهم بررسی کردیم و در این شماره داستان پرفراز نشیب محله طرشت را از دوران قاجار پی می‌گیریم. در زمان قاجار اتفاقات بسیاری در طرشت رخ داده است، چرا که در این دوران تهران پایتخت شد و درست شهری در شرق طرشت محسوب می‌شد. ابتدا آغا محمدخان، که بنیانگذار سلسله قاجار است تهران یا همان «چنارستان» آن زمان را به پایتختی برگزید. این انتخاب سرآغاز تغییرات آبی طرشت بود؛ با این انتخاب آغا محمدخان، ری دیگر شکوه پیشین را نداشت. کم‌کم چنارستان جای آن را گرفت، و به «طهران» و سپس «تهران» تغییر نام داد.

در بخش شرقی طرشت قرار داشت. با مساحتی نزدیک به «شش کروم زرغ» (برابر با سه میلیون مترمربع یا سی صد هکتار) از طرشتی‌ها خریدند و در آن محله‌هایی نو طبق خیابان‌بندی و طرح‌های منظم شکل گرفت. این محدوده از شمال به خیابانی از باغ شاه به طرشت می‌آمد (خیابان آذربایجان امروزی)، از غرب به رودخانه خشکی به اراضی امامزاده حسن (ع) متصل می‌شد، از جنوب به خیابان بین باغ شاه و اکبرآباد و از شرق به دیوار باغ شاه محدود می‌شد.

از خشم صورتش رنگ لبو شده بود، به کنایه گفت: «اگر برای زمین آب ندارد برای تو که نان دارد.» در آن زمان طرشت بر سر راه ارتباطی تهران و کن قرار گرفته بود، اما عبور و مرور از آن راه چنان سخت بود که سفر از تهران تا کن دو الی سه روز طول می‌کشید. از این‌رو برای استراحت در ملک طرشت، شاه دستور داد چاه دیگر حفر کنند تا آب آشامیدنی بیرون بکشند.

شاه دوم قاجار

فتحعلی شاه باغ شاه را در زمین‌ها خارج تهران در شرق طرشت ساخت. باغ شاه، باغی دایره مانند بود که در نزدیکی خیابان اسکندری جنوبی امروزی قرار داشت. به گفته اعتماد السلطنه، نزدیک سی صد، چهارصد فواره در آن ساخته شد و ۲۰ خیابان اصلی عمود برهم داشت که به شکل باغ‌های ایرانی بود و میدانی برای اسبدوانی در آن ایجاد کردند. با این اوصاف، به تدریج تهران به طرشت نزدیک می‌شد.

ناصرالدین شاه قاجار و دیوار چنارستانش

در زمان ناصرالدین شاه قاجار نقشه تهران ترسیم شد. طبق آن نقشه قرار شد حصار تقریباً هشت ضلعی به دور تهران کشیده شود، که به حصار ناصر معروف شد. حد غربی این حصار حوالی خیابان کارگر کنونی قرار داشت و دروازه رو به طرشت آن را «باغ شاه» نام نهادند. ناصرالدین شاه باغ شاه فتحعلی شاه را رونقی دوباره بخشید. او دوبنای کالسکه مانند به باغ شاه افزود که از بیرون با کاشی تزیین شده و از درون مخمل کوب بودند. به این ترتیب تفرج در غرب تهران رونق گرفت. یکی دیگر از مهم‌ترین اتفاق‌های مهم دوره ناصرالدین شاه در طرشت این بود که «میرزا محمودخان حکیم الملک» و «مشهدی کاظم مغازه»، «راضی مظفری» را- که در زمان ناصرالدین شاه

محمدشاه قاجار

در زمان محمدشاه، حاج «میرزا آقاسی»، که صدر اعظم دربار قاجار بود، برای نخستین بار به فکر رفع مشکل آب تهران افتاد و توجه او به آب رودخانه‌های کرج و جاجرود جلب شد. میرزا آقاسی دستور داد آرشته نهر در بخش غربی تهران از رودخانه کرج جدا کنند. تلاش او برای رساندن آب به سمت یافت‌آباد، به بار نشست، اما در طرف دیگر که قرار بود آب به سمت طرشت بیاید، کار به جایی نرسید.

در این زمان حاجی میرزا آقاسی گروهی از زبده‌ترین مقنی‌های و کلنگ دارها را به کار گرفت تا در طرشت چاه حفر کنند. قرار بود از این چاه که در شمال خیابان ستارخان کنونی است آب کرج از آنجا به سوی تهران روانه شود، اما کارگران هر چه می‌کنند به آب نمی‌رسیدند. یک روز میرزا به چرخ‌چی گفت: «به آب رسیدی یا نه؟» چرخ‌چی که در حال خوردن صبحانه بر سر چاه بود، گفت: «ای بابا حاجی آقاسی خودش را معطل کرده، این چاه آب ندارد.» حاجی که

محمدعلی شاه و به توپ بستن مجلس

محمدعلی شاه پیش از به توپ بستن مجلس، کاخ گلستان را ترک کرد و با خاندان پادشاهی به باغ شاه در بیرون شهر (طرشت) کوچ کرد. از آنجا فرمان به توپ بستن مجلس و مبارزه با آزادی خواهان را صادر کرد. خلاصه با انتقال اقامتگاه شاه به باغ شاه جمعی از نزدیکان دربار هم برای نخستین بار بخش غربی و بیرونی شهر تهران را برای سکونت خود برگزیدند، و به این ترتیب اطراف باغ شاه ساخته شد. تهران آهسته به طرشت نزدیک‌تر شد و بیرون دیوار ناصر نیز به محله‌های تهران اختصاص یافت. از آن جمله می‌توان به محله‌های سلسبیل امروزی و آذربایجان اشاره کرد.

عمارت باغ شاه